Lietas Nr. C30720016
Lietas arhīva Nr. C-0220-17/3

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Aizkrauklē 2017. gada 17. augustā

Aizkraukles rajona tiesa šāda sastāvā:
tiesnese I. Zālīte,
rakstveida procesā izskatīja civillietu SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu.

Aprakstošā daļa

SIA "Rīgas Namu pārvaldnieks" (turpmāk – prasītāja) 2016. gada 23. augustā cēlusi Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā prasību pret /pers. A/ (turpmāk – atbildētāja) par dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas maksas un saņemto komunālo pakalpojumu maksājumu parāda un nokavējuma procentu piedziņu. 2016. gada 12. oktobrī Civilprocesa likuma 32.[1] pantā paredzētajā kārtībā minētā civillieta saņemta Aizkraukles rajona tiesā.

Prasītāja norāda, ka SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" (pirms reorganizācijas Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Purvciema Nami") apsaimniekošanā, saskaņā ar Rīgas domes lēmumu Nr. 3291 "Par dzīvojamo māju pārvaldīšanas līguma projektu apstiprināšanu un atsevišķu Rīgas domes lēmumu atzīšanu par spēku zaudējušiem" (2011. gada 5. jūlija Dzīvojamo māju pārvaldīšanas līgums Nr. RD-11-910-lī, pirms tam 2003. gada 18. februāra Nekustamo īpašumu apsaimniekošanas pilnvarojuma līgums Nr. DI-03-81-lī) atrodas māja /adrese/.

Saskaņā ar zemesgrāmatu apliecību par īpašuma tiesībām atbildētājai no 2000. gada 15. augusta līdz 2011. gada 30. novembrim bija nostiprinātas īpašuma tiesības uz /adrese/.

Atbildētāja nav slēgusi ar prasītāju dzīvojamās mājas apsaimniekošanas un pārvaldīšanas līgumu.

Saskaņā ar pārvaldīšanas līgumu prasītāja vienmēr un pilnā apmērā izpildīja savas saistības pret atbildētāju taču atbildētāja nav norēķinājusies par saņemtajiem apsaimniekošanas un komunālajiem pakalpojumiem, kā rezultātā radies maksājumu parāds.

Prasītāja par īpašuma tiesību izbeigšanos atbildētājai uzzināja tikai 2012. gada februāra mēneša sākumā, kad jaunā īpašniece vērsās pie prasītājas ar lūgumu noslēgt pārvaldīšanas līgumu, tāpēc atbildētājai vēl 2012. gada 20. janvārī izrakstīts rēķins. Pārbaudot informāciju zemesgrāmatu nodaļā, tika konstatēts, ka atbildētājai īpašuma tiesības beigušās 2011. gada 30. novembrī. Nekavējoties, pēc tam, prasītāja veica parāda aprēķina korekciju uz 2011. gada 30. novembri un samazināja parāda apmēru.

Saskaņā ar uzturēšanas un apsaimniekošanas izdevumu, komunālo maksājumu aprēķinu, atbildētājas parāds ar dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, uzturēšanu un komunāliem pakalpojumiem sāk veidoties no 2010. gada 1. oktobra un (pastāvīgi pieaugot) uz 2011. gada 30. novembri veido kopējo prasības pamatparāda summu, proti, 1400,86 EUR.

Dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un uzturēšanas maksājumu un komunālo pakalpojumu parāds aprēķināts saskaņā ar sniegtajiem pakalpojumiem, aprēķiniem un ieņēmumiem par iepriekš minēto periodu.

No 2010. gada 1. decembra līdz 2016. gada 1. augustam atbildētājai tiek aprēķināti likumiskie nokavējuma procenti par svešas naudas lietošanu savā labā, saskaņā ar Civillikuma 1759.panta pirmās daļas 2. punktu, proti, 808,61 EUR apmērā.

Prasītāja atsaukusies uz 2010. gada 28. oktobra likuma "Dzīvokļa īpašuma likums" 10.pantu, kā arī uz 1995. gada 21. jūnija likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50. panta septīto daļu.

Prasītāja arī norādījusi, ka dzīvojamās mājas pārvaldīšanas un apsaimniekošanas maksa tiek noteikta pamatojoties uz 2008. gada 9. decembra Ministru kabineta noteikumiem Nr. 1014 "Kārtībā, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājās pārvaldīšanu un apsaimniekošanu", savukārt norēķināšanās par saņemtajiem pakalpojumiem tiek noteikta pamatojoties uz Ministru kabineta noteikumiem Nr. 1013 "Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu".

Prasītāja lūdza tiesu piedzīt no atbildētājas par labu prasītājai parādu par dzīvojamās ēkas uzturēšanas un apsaimniekošanas izdevumiem un saņemtajiem pakalpojumiem par periodu no 2010. gada oktobra līdz 2011. gada 30. novembrim 1400,86 EUR, likumiskos procentus 808,61 EUR par laika periodu no 2010. gada 1. decembra līdz 2016. gada 1. augustam, visus tiesāšanās izdevumus, kā arī atzīt prasītājas tiesības saņemt 6% gadā par laiku līdz sprieduma izpildei.

Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītāja nevēlas, lai notiku uzklausīšana tiesas sēdē.

Prasība pamatota ar likumu "Par dzīvokļa īpašumu", Dzīvokļa īpašuma likuma 10. pantu, likuma „Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50. panta septīto daļu, Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 1014 "Kārtība, kādā aprēķināma maksa par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu, 2008. gada 9. decembra Ministru Kabineta noteikumiem Nr. 1013 "Kārtība, kādā dzīvokļa īpašnieks daudzdzīvokļu dzīvojamā mājā norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu", "Civillikuma 1759., 1765., 1071. pantu, kā arī Civilprocesa likuma 1., 23., 24., 26., 33., 34., 41. panta pirmo daļu, 128. pantu un 129. pantu.

Rakstveida paskaidrojumi par celto prasību no atbildētājas tiesā nav saņemti.

Civilprocesa likuma 250.[25] panta otrā daļa noteic, ka, ja puses nelūdz lietas iztiesāšanu tiesas sēdē vai tiesa neuzskata par nepieciešamu lietu iztiesāt tiesas sēdē, lietas par maza apmēra prasībām tiesa izskata rakstveida procesā, savlaicīgi paziņojot pusēm par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā.

Tā kā lietas dalībnieki nav lūguši lietas iztiesāšanu tiesas sēdē, kā arī tiesa neuzskata par nepieciešamu iztiesāt lietu tiesas sēdē, pamatojoties uz Civilprocesa likuma 250.[25] panta pirmo daļu, tiesa civillietu izskata rakstveida procesā, laikus paziņojot pusēm par datumu, kad tiesas kancelejā varēs saņemt sprieduma norakstu, kā arī informē par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, un izskaidro tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim. Datums, kad sprieduma noraksts ir pieejams tiesas kancelejā, uzskatāms par sprieduma sastādīšanas datumu.

No lietas materiāliem redzams, ka saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{22} panta pirmo daļu 2016. gada 31. augustā prasītājai un atbildētājai ir izskaidrotas pušu procesuālās tiesības, puses ir informētas par tiesas sastāvu, kas izskatīs lietu, pusēm ir izskaidrotas tiesības pieteikt noraidījumu tiesnesim *(lietas 40. lapa)*.

Ar Aizkraukles rajona tiesas tiesneses I. Zālītes 2016. gada 25. oktobra lēmumu civillietas izskatīšana noteikta rakstveida procesā.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{25} panta pirmo daļu 2017. gada 24. jaūlijā pusēm ir paziņots par datumu, kad sprieduma norakstu varēs saņemt tiesas kancelejā *(lietas 50. lapa)*.

Atbildētājai tiesas dokumenti nosūtīti uz prasības pieteikumā norādīto adresi, kas ir viņas deklarētā dzīvesvietas adrese, proti, tiesas dokumenti nosūtīti saskaņā ar Civilprocesa likuma 56. panta piekto daļu un atbilstoši Civilprocesa likuma 56.1 panta pirmās daļas 3. punktam uzskatāms, ka tiesas dokumenti atbildētājai izsniegti septītajā dienā no nosūtīšanas dienas. Atbildētāja paziņošanas prezumpciju nav atspēkojusi, norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no viņas gribas bijuši par šķērsli dokumentu saņemšanai norādītajā adresē. Saskaņā ar Dzīvesvietas deklarēšanas likuma 1. pantu dzīvesvietas deklarēšanas mērķis ir, lai ikviena persona būtu sasniedzama tiesiskajās attiecībās ar valsti un pašvaldību.

Motīvu daļa

Tiesa, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, uzskata, ka prasība ir noraidāma.

Likuma "Par dzīvokļa īpašumu", kas bija spēkā līdz 2010. gada 31. decembrim, 12. panta pirmā daļa noteica, ka dzīvokļa īpašnieks atbilstoši viņa īpašumā esošajam kopīpašuma domājamās daļas apmēram sedz uz dzīvojamās mājas dzīvokļu īpašnieku kopsapulces lēmuma pamata noteiktos izdevumus, kas nepieciešami dzīvojamās mājas obligāti veicamo pārvaldīšanas darbību nodrošināšanai, kā arī dzīvokļu īpašnieku kopsapulces noteikto atlīdzību pārvaldniekam par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu, ja šāda atlīdzība paredzēta dzīvojamās mājas pārvaldīšanas līgumā. Šā panta ceturtā daļa noteica, ka dzīvokļa īpašnieks norēķinās par pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu. Savukārt minētā likuma 12. panta piektā daļa noteica, ka šajā pantā minētie pienākumi pildāmi neatkarīgi no tā, vai dzīvokļa īpašnieks ir mājas kopīpašumā esošās daļas pārvaldīšanai un apsaimniekošanai izveidotās dzīvokļu īpašnieku sabiedrības biedrs un vai ir vai nav noslēdzis attiecīgu līgumu. Analoģiski atbildētājas pienākumi noteikti arī Dzīvokļa īpašuma likumā (redakcijā pēc 2010. gada 31. decembra) 10. pantā - segt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus šā likuma 13. pantā noteiktajā kārtībā; norēķināties par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar dzīvokļa īpašuma lietošanu (piemēram, apkure, aukstais ūdens, kanalizācija, sadzīves atkritumu izvešana).

No Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr. /numurs A/noraksta redzams, ka dzīvokļa īpašums /adrese/ līdz 2011. gada 30. novembrim piederēja atbildētājai *(lietas 32. lapa)*. Tādejādi atbildētājai uz likuma pamata bija pienākums segt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus un samaksāt par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar šī dzīvokļa īpašuma lietošanu, neatkarīgi no tā, vai atbildētāja bija noslēgusi ar dzīvojamās mājas pārvaldnieku rakstveida līgumu.

Likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50. panta trešā daļa (redakcijā līdz 2008. gada 26. martam) noteica, ka valsts dzīvojamās mājas valdītāja vai pašvaldības pienākums ir pārvaldīt un apsaimniekot dzīvojamo māju līdz dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesību nodošanai dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai. Tādu pašu valsts dzīvojamo māju valdītāja vai pašvaldības pienākumu paredzēja minētā likuma 50. panta septītā daļa redakcijā, kas bija spēkā no 2008. gada 27. marta līdz 2010. gada 20. jūlijam.

Likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50. pants 2010. gada 20. jūlijā tika papildināts ar astoto daļu, kas noteic, ka pašvaldībai, pārvaldot un apsaimniekojot dzīvojamo māju, ja šā likuma 51. pantā noteiktajā kārtībā dzīvojamās mājas pārvaldīšanas tiesības nav nodotas dzīvokļu īpašnieku sabiedrībai vai ar dzīvokļu īpašnieku savstarpēju līgumu pilnvarotai personai, ir tiesības saņemt maksu par dzīvokļa īpašniekiem sniegto pakalpojumu viņu privātīpašuma pārvaldīšanā un apsaimniekošanā. Kaut arī šī norma tika ieviesta tikai 2010. gada 20. jūlijā, tiesības saņemt maksu par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un apsaimniekošanu un maksu par komunālajiem pakalpojumiem, kas tiek segti ar pārvaldnieka starpniecību, ir atzīstami pārvaldniekam arī par periodu līdz 2010. gada 20. jūlijam, jo pakalpojumu sniegšana dzīvokļu īpašniekiem likumā nebija noteikta kā bezatlīdzības darījums.

Dzīvojamā māja /adrese/, pamatojoties uz Rīgas domes lēmumu Nr. 3291 "Par dzīvojamo māju pārvaldīšanas līguma projektu apstiprināšanu un atsevišķu Rīgas domes lēmumu atzīšanu par spēku zaudējušiem" (2011. gada 5. jūlija Dzīvojamo māju pārvaldīšanas līgums Nr. RD-11-910-lī, pirms tam 2003. gada 18. februāra Nekustamo īpašumu apsaimniekošanas pilnvarojuma līgums Nr. DI-03-81-lī), atrodas SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" (pirms reorganizācijas Rīgas pašvaldības sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Purvciema nami") apsaimniekošanā *(lietas 11.-31. lapa)*.

No lietas materiāliem pievienotās Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistra izziņas redzams, ka SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" ir Rīgas pašvaldības SIA "Purvciema nami" saistību un tiesību pārņēmēja *(lietas 10. lapa)*.

Lietā nav strīda par to, ka dzīvokļa īpašums /adrese/ no 2000. gada 15. augusta līdz 2011. gada 30. novembrim piederēja atbildētājai, līdz ar to viņai saskaņā ar likuma "Par dzīvokļa īpašumu", kas bija spēkā līdz 2010. gada 31. decembrim, 12. panta noteikumiem un Dzīvokļa īpašuma likuma redakcijā pēc 2010. gada 31. decembra 10. panta noteikumiem bija pienākums segt dzīvojamās mājas pārvaldīšanas izdevumus un samaksāt par saņemtajiem pakalpojumiem, kas saistīti ar šā dzīvokļa īpašuma lietošanu, neatkarīgi no tā, vai atbildētāja bija noslēgusi ar dzīvojamās mājas pārvaldnieku rakstveida līgumu.

Prasītāja lūdz piedzīt no atbildētājas parādu par dzīvojamās mājas uzturēšanas un apsaimniekošanas izdevumiem un saņemtajiem pakalpojumiem par laika periodu no 2010. gada 1. oktobra līdz 2011. gada 30. novembrim 1400,86 EUR apmērā. Prasītāja atbildētājai izrakstījusi pēdējo rēķinu 2012. gada 20. janvārī, norādot tā apmaksas termiņu – 2012. gada 10. februāri *(lietas 37.-39. lapa)*. Savukārt 2012. gada 10. augustā prasītāja vērsusies Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas zemesgrāmatu nodaļā ar pieteikumu par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā, kas ar tiesneša 2012. gada 24. septembra lēmumu atstāts bez izskatīšanas *(lietas 33. lapa)*. Trīs gadu laikā, proti, laika periodā no 2012. gada 24. septembra (lēmuma par pieteikuma par saistību piespiedu izpildīšanu brīdinājuma kārtībā pieņemšanas, kas ir uzskatāms par noilguma tecēšanas sākumu) līdz 2015. gada 24. augustam (noilguma iestāšanās), prasītāja nav veikusi darbības parāda piedziņas ietvaros.

Tiesa uzskata, ka šajā lietā vērtējams, vai prasītājas prasījumam nav iestājies noilgums, kas ir patstāvīgs pamats prasības noraidīšanai.

Civillikuma 1893. pants noteic, ka saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likuma noteiktajā termiņā.

Saskaņā ar Civillikuma 1896. pantu noilgums sāk tecēt ar to dienu, kurā prasījums ir tā nodibināts, ka pret parādnieku, kas nav izpildījis savu pienākumu, nekavējoties var celt prasību, kaut arī tomēr vēl nebūtu ne parādnieks liedzies izpildīt, ne arī kreditors viņam to atgādinājis. Saskaņā ar to noilguma tecējuma iesākumam vajadzīgs: nosacītiem prasījumiem – lai nosacījums jau būtu noskaidrojies, bet terminētiem prasījumiem - lai termiņš jau būtu notecējis (..). Atbilstoši Civillikuma 1893.pantam saistību tiesības izbeidzas, ja tiesīgā persona tās pienācīgi neizlieto likuma noteiktā noilguma termiņā.

Tiesa atzīst, ka prasītājas kā komersanta prasījuma tiesības konkrētajā gadījumā ir aprobežotas ar 2010. gada 1. janvārī spēkā stājušos Komerclikuma D daļā noteikto prasījumu noilguma termiņu, proti, no komercdarījuma izrietošie prasījumi noilgst triju gadu laikā, ja likumā nav noteikts

cits noilguma termiņš. Ņemot vērā, ka Komerclikuma noteikumi attiecībā uz komercdarījumiem kā *lex specialis* attiecināmi pret Civillikumā vispārīgi noteikto 10 gadu noilguma termiņu, tad komercdarījumiem piemērojami Komerclikuma noteikumi.

Saskaņā ar Komerclikuma 1. panta trešo daļu saimnieciskā darbība ir jebkura sistemātiska, patstāvīga darbība par atlīdzību.

Komerclikuma 2. panta noteic, ka, ja komersants ir ierakstīts komercreģistrā, nav pieļaujama ieruna par to, ka saimnieciskā darbība, kas veikta, izmantojot komercreģistrā ierakstīto firmu, nav komercdarbība.

No Lursoft datu bāzē pieejamās informācijas redzams, ka 2010. gada 29. decembrī SIA "Rīgas namu pārvaldnieks" ierakstīta komercreģistrā. Kā prasītājas darbības veids norādīta nekustamā īpašuma pārvaldīšana par atlīdzību vai uz līguma pamata *(lietas 56.-58. lapa)*. Līdz ar to nav apstrīdams fakts, ka prasītāja ir komersants, veic komercdarbību un, ka prasītājas un atbildētājas attiecības ir komercattiecības, jo prasītāja ir ierakstīta komercreģistrā un veic saimniecisko darbību Komerclikuma 1. panta trešās daļas izpratnē, jo pakalpojumi dzīvokļu īpašniekiem netiek sniegti bez atlīdzības. Turklāt pakalpojumu sniegšana ir darījums neatkarīgi no tā, ka šis darījums ar atbildētāju netika noformēts rakstveidā. Tāpat fakts, ka pušu savstarpējās attiecības izriet no likuma, nedod pamatu secināt, ka pušu tiesiskās attiecības nav atzīstamas par komercdarījumu, pastāvot komercdarījuma pazīmēm Komerclikuma izpratnē. Tādejādi prasītāja, realizējot tai deleģētās tiesības un pienākumus, ir veikusi komercdarbību un tiesiskajās attiecībās ar atbildētāju rīkojusies kā komersants.

Saskaņā ar Komerclikuma 388. pantu komercdarījumi ir komersanta tiesiskie darījumi, kas saistīti ar komercdarbību. Savukārt Komerclikuma 389. pantā noteikts, ka, ja darījums ir komercdarījums tikai vienam no darījuma dalībniekiem, šā likuma noteikumi par komercdarījumiem ir vienlīdz piemērojami arī pārējiem darījuma dalībniekiem, ciktāl normatīvajos aktos patērētāju tiesību aizsardzības jomā vai citos likumos nav noteikts citādi.

Citas komercdarījuma pazīmes Komerclikumā nav definētas, Komerclikums arī neprasa noteiktu komercdarījuma noslēgšanas kārtību un formu.

Atbilstoši Komerclikuma 3. panta pirmās un otrās daļas noteikumiem komercdarbību regulē Komerclikums, Civillikums un citi likumi, kā arī Latvijas Republikai saistošās starptautisko tiesību normas. Civillikuma noteikumi piemērojami tiktāl, ciktāl Komerclikumā vai citos komercdarbību regulējošos likumos nav noteikts citādai.

Tiesa atzīst, ka konkrētajā gadījumā nav konstatējami apstākļi, kas dotu pamatu nepiemērot Komerclikuma normas strīdus tiesiskajām attiecībām.

No lietai pievienotā 2003. gada 18. februāra Nekustamo īpašumu apsaimniekošanas pilnvarojuma līguma Nr. DI-03-81-lī un 2011. gada 5. jūlija Dzīvojamo māju pārvaldīšanas līgums Nr. RD-11-910-lī līguma, kā arī no prasības pieteikumā sniegtās faktisko apstākļu izklāsta, secināms, ka prasītāja ir Rīgas pilsētas pašvaldības dibināta komercsabiedrība un veic komercdarbību dzīvojamo māju pārvaldīšanas un apsaimniekošanas jomā, realizējot Rīgas pilsētas pašvaldības deleģēto uzdevumu, kas izriet no likuma "Par valsts un pašvaldību dzīvojamo māju privatizāciju" 50. panta septītās daļas. Tiesa atzīst, ka minētais apstāklis nedod pamatu atzīt, ka strīdus tiesiskajām attiecībām nav piemērojamas Komerclikuma normas. Turklāt nedz Komerclikums, nedz speciālo tiesību normas nenoteic, ka gadījumā, ja komersants veic tam pašvaldības deleģēto funkciju, komerclikuma noteikumi attiecībās ar patērētājiem nav piemērojami.

No Komerclikuma 3. panta pirmās un otrās daļas noteikumiem un judikatūras, piemēram, Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Civillietu departamenta 2013. gada 26. aprīļa sprieduma lietā Nr. SKC-1316/2013, izriet, ka speciālām tiesību normām priekšroka dodama attiecībā uz noilguma termiņu, kas atšķiras no vispārējā tiesību normā – Civillikuma 1895. pantā paredzētā, bet jautājumā, kas skar noilguma termiņa noteikšanu, piemērojamas vispārējās tiesību normas, proti, Civillikuma 1902. -1906. pants.

Noilguma institūts civiltiesībās veidots ar mērķi novērst nenoteiktību mantiskajās attiecībās, radīt skaidrību tad, ja kāda persona ilgstoši nīsteno tiesības vai neprasa novērst iespējamo strīdu par tām. Nebūtu saprātīgi pieļaut, ka iespējamais parādnieks uz mūžīgiem laikiem atrodas zem parāda atprasīšanas vai vismaz tiesāšanās Damokla zobena un nevar plānot savu darbību, izslēdzot šādus draudus *(sk. K. Torgāns, saistību tiesības. i daļa. Mācību grāmata.- Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 276. lpp.)*.

Prasītāja cēlusi prasību 2016. gada 23. augustā, pēdējā rēķina apmaksas termiņš atbildētājai noteikts – 2012. gada 10. februāris, savukārt 2012. gada 24. septembrī pieņemts lēmums par pieteikuma par saistību izpildīšanu brīdinājuma kārtībā atstāšanu bez izskatīšanas, un no šī laika skaitāms noilguma termiņš. Lietas materiālos nav pierādījumu tam, ka prasītāja kopš 2012. gada 24. septembra – lēmuma par pieteikuma par saistību izpildīšanu brīdinājuma kārtībā atstāšanu bez izskatīšanas, būtu veikusi jebkādas darbības, lai pārtrauktu, apturētu Komerclikuma D daļā noteiktā noilguma termiņa tecējumu, proti, pēc pēdējā atgādinājuma – 2012. gada 24. septembra, atbildētājai par parāda esību, līdz prasības celšanas brīdim pagājuši vairāk kā trīs gadi.

Kā zināms, tad noilguma pārtraukums (..) nozīmē to, ka ar pārtraukuma brīdi sāk tecēt jauns noilguma termiņš *(sk. Civillikuma komentāri. Ceturtā daļa. Saistību tiesības. Autoru kolektīvs prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. Rīga: Mans Īpašums, 2000, 362. lpp.)*.

Tiesa nekonstatē prasītājas aktīvu rīcību, proti, rakstisku atgādinājumu, brīdinājumu nosūtīšanu parādniekam par parāda samaksu, kā to pieprasa Civillikuma normas, kas regulē noilguma institūtu, piemēram, Civillikuma 1902., 1905. pants.

2017. gada 8. martā tiesa saskaņā ar Civilprocesa likuma 93. panta ceturto daļu lūdza prasītājai iesniegt pierādījumus par Komerclikuma D daļā noteiktā prasības celšanas noilguma termiņa pārtraukšanu *(lietas 47. lapa)*. Prasītāja minētos pierādījumus tiesai nav iesniegusi.

Civilprocesa likuma 93. panta pirmajā daļā noteikts, ka katrai pusei jāpierāda tie fakti, uz kuriem tā pamato savus prasījumus vai iebildumus. Prasītājam jāpierāda savu prasījumu pamatotība. Atbildētājam jāpierāda savu iebildumu pamatotība. Savukārt Civilprocesa likuma 96. panta piektajā daļā noteikts, ka pusei nav jāpierāda fakti, kurus šajā likumā noteiktajā kārtībā nav apstrīdējusi otra puse.

Tiesa pievienojas tiesību doktrīnā norādītajai atziņai, ka, neskatoties uz to, ka atbildētāja nav norādījusi uz noilguma faktu, tas nepadara šo faktu par nodibinātu *(sk. Civilprocesa likuma komentāri. Trešais papildinātais izdevums. Autoru kolektīvs. Prof. K. Torgāna vispārīgā zinātniskā redakcijā. – Rīga: Tiesu namu aģentūra, 2006, 182. lpp.)*, jo prasītājai ir jāpierāda, ka Komerclikumā noteiktā prasības celšanas noilguma apturēšana vai pārtraukšana ir notikusi.

Ievērojot norādīto, tiesa secina, ka lietā nav iesniegti pierādījumi tam, ka laikā no 2012. gada 24. septembra līdz 2015. gada 24. augustam atbildētājai būtu jebkādā veidā atgādināts par parādu, jo atbildētājai nav sūtīti ne brīdinājumi, ne atgādinājumi, ne cita veida dokumenti, kas saskaņā ar Civillikuma 1898. pantu būtu par pamatu noilguma termiņa pagarināšanai vai saskaņā ar Civillikuma 1902., 1904.-1906. pantu noilguma pārtraukšanai.

Civillikuma 1910. pants noteic, ka ar noilguma termiņa notecējumu izbeidzas ne vien prasības tiesības, bet arī pati saistību tiesība. Tādēļ noilgušu prasījumu nevar izlietot arī kā ierunu, piemēram, ieskaitam.

No minētās tiesību normas izriet, ka konkrētajā gadījumā prasījumam ir iestājies noilgums, un tas ir objektīvs un pietiekams pamats prasības noraidīšanai, tai skaitā, arī par likumisko nokavējumu procentu piedziņu, jo blakus prasījums izbeidzas vienlaikus ar galveno prasījumu.

Kā norādīts Augstākās tiesas Senāta 2010. gada 21. aprīļa spriedumā lietā Nr. SKC-100/2010, ja, izskatot lietu pēc būtības, tiesa konstatē, ka ir iestājies civiltiesību normās noteiktais noilgums, tad tai jāpārbauda vienīgi jautājums par noilguma apturēšanu vai pārtraukšanu, bet nav jāskaidro faktiskie apstākļi un jāvērtē pierādījumi, jo noilgums ir pastāvīgs pamats prasības noraidīšanai.

Tā kā prasība ir noraidīta, tad atbildētājai nerodas pienākums atlīdzināt prasītājai tiesāšanās izdevumus un jautājums par tiesāšanās izdevumu piedziņu nav lemjams.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 8., 97., 193. pantu, 204.[1], 250.[25] pantu, 250.[27] pantu tiesa

nosprieda:

noraidīt SIA "Rīgas namu pārvaldnieks", reģistrācijas Nr. /reģistrācijas numurs/, prasību pret /pers. A/, personas kods /personas kods/, par parāda par dzīvojamās mājas pārvaldīšanu un uzturēšanu, komunālo maksājumu parāda 1400,86 EUR un likumisko procentu 808,61 EUR piedziņu

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 (divdesmit) dienu laikā no sprieduma sastādīšanas dienas - 2017. gada 17. augusta, iesniedzot apelācijas sūdzību Aizkraukles rajona tiesā.

Tiesnese I. Zālīte